

Examen VMBO-KB 2005

tijdvak 2
dinsdag 21 juni
13.30 - 15.30 uur

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID-SCHRIJFVAARDIGHEID CSE KB

Bij dit examen horen een uitwerkbijlage en een tekstboekje.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 19 vragen, een samenvatting en twee schrijfopdrachten.
Voor dit examen zijn maximaal 49 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

500040-2-621o

TEKST 1 HANDIGE DINGEN

- 4p ○ 1 → Vul de ontbrekende gegevens in het schema in de uitwerkbijlage in.
Maak hiervoor gebruik van de informatie uit de tekst *Handige dingen*.

TEKST 2 VERLANGEN NAAR EIGEN HAARD

- 8p ○ 2 Maak een goedlopende samenvatting van de tekst *Verlangen naar eigen haard* van maximaal 150 woorden. Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende onderdelen van de tekst:
- 1 welk verschijnsel door Tony van Vliet werd onderzocht
 - 2 welke twee groepen proefpersonen Van Vliet onderzocht
 - 3 waardoor het verschijnsel ontstaat
 - 4 welke twee factoren invloed uitoefenen op het verschijnsel
 - 5 welke conclusie Van Vliet trekt en welke raad hij geeft.
- Schrijf je samenvatting in volledige zinnen **in de uitwerkbijlage**.
Gebruik geen telegramstijl.

TEKST 3 NEDERLAND VEILIG

- 1p ● 3 Welke functie heeft de hond op de foto in deze advertentie?
De hond op de foto
- A laat zien dat je niet groot en sterk hoeft te zijn om onveiligheid aan te pakken.
 - B laat zien dat veiligheid belangrijker is dan welzijn van dieren.
 - C maakt iedereen duidelijk welke sterke dreiging er van dieren uitgaat.
 - D valt op omdat het om een zeldzame soort gaat.
- 1p ● 4 Welke doelgroep hebben de makers voor ogen met deze advertentie?
- A gemeenten, politie en andere instellingen
 - B hondenbezitters
 - C iedereen in de samenleving
 - D slachtoffers
- 1p ● 5 Welk doel streeft de overheid voornamelijk na met deze advertentie?
De overheid wil de lezer
- A ertoe aansporen om bij te dragen aan een veiliger samenleving.
 - B ertoe overhalen om een hond aan te schaffen.
 - C ervan overtuigen dat Nederland onveilig is.
 - D informeren over misdaad, vandalisme en overlast.

TEKST 4 KLIKKEN IS KWAAD, MELDEN IS GOED

- 1p ● 6 Wat is de functie van de schuin gedrukte alinea aan het begin van deze tekst?
De schrijver wil met deze schuin gedrukte alinea de tekst inleiden door
- A een beschrijving van het onderwerp te geven.
 - B een voorbeeld van het te bespreken probleem te geven.
 - C vooraf zijn eigen mening over het onderwerp te geven.
 - D zelf een opvallende uitspraak over het onderwerp te doen.

- 1p ● 7 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van het tekstgedeelte in de regels 32-55?
- A Argumenten voor het anoniem melden van een misdrijf
 - B Gevolgen van het anoniem melden van een misdrijf
 - C Problemen bij het anoniem melden van een misdrijf
 - D Voorbeelden van het anoniem melden van een misdrijf
- 1p ○ 8 “Dit soort tiplijnen creëert een cultuur van zinloze en dubieuze verdachtmakingen.” (regels 88-90)
Commissaris Munting is het hiermee niet eens, gezien regels 20-31, en hij heeft daar een argument voor.
→ Citeer de zin waarin dit argument staat.
- 1p ● 9 “Hij kwalificeert deze als ‘verkoopverhalen’.” (regels 109-110)
Welke mening van Korvinus blijkt uit deze zin?
- A De kranten en de tv misleiden het publiek met de voorbeelden van successen.
 - B De voorstanders gebruiken de successen om de meldlijn gunstig voor te stellen.
 - C Het grote publiek trekt de voorbeelden van het succes in twijfel.
 - D Wesseling en Munting ontkennen de nadelen van de meldlijn.
- 1p ● 10 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van het artikel ‘Klikken is kwaad, melden is goed’ weer?
- A De meldlijn is door de initiatiefnemers bedacht om informatie over misdrijven te verzamelen, maar tegenstanders spreken over klikken en geldverspilling.
 - B De meldlijn is een kliklijn, want mensen kunnen gemakkelijk een valse aangifte doen zonder dat ze het risico lopen vervolgd te worden.
 - C De meldlijn voorziet in een behoefte, want mensen durven tegenwoordig niet zo gemakkelijk naar de politie te stappen uit angst voor represailles.
 - D De meldlijn zal net als in andere landen waarschijnlijk een groot succes worden, doordat de media hun medewerking hebben toegezegd.
- 1p ● 11 Een schrijver van een tekst kan gebruik maken van:
- 1 feiten
 - 2 een eigen mening
 - 3 meningen van anderen
- Waarvan maakt de schrijver van deze tekst vooral gebruik?
- A 2
 - B 1 en 2
 - C 1 en 3
 - D 2 en 3
- 1p ● 12 Wat is het schrijfdoel van de auteur?
- A de lezers adviseren
 - B de lezers informeren
 - C de lezers overtuigen van zijn mening
 - D de lezers waarschuwen

TEKST 5 UITSLAG VAN HET ETEN

- 1p ● 13 Wat is de functie van de eerste alinea?
De schrijfster wil met alinea 1 de tekst inleiden door
- A de eindconclusie van de tekst voorop te plaatsen.
 - B een gebeurtenis te vertellen.
 - C haar eigen mening over het onderwerp te geven.
 - D het onderwerp van de tekst aan te kondigen.

Gebruik onderstaande informatie voor het beantwoorden van de vragen 14 en 15.

We kunnen de tekst tussen de eerste en de laatste alinea verdelen in twee gedeelten:

- deel 1: alinea's 2, 3 en 4
- deel 2: alinea's 5, 6 en 7

- 1p ● 14 Met welk kopje kun je de inhoud van deel 1 (alinea's 2, 3 en 4) het beste weergeven?
- A Oorzaken van allergieën
 - B Risico's van vuil
 - C Schadelijk voedsel
 - D Westerse kinderen

- 1p ● 15 Met welk kopje kun je de inhoud van deel 2 (alinea's 5, 6 en 7) het beste weergeven?
- A Eigenwijze patiënten
 - B Invloed van de mode
 - C Lastige diagnose
 - D Lichamelijke klachten

- 2p ○ 16 Het toenemen van voedselallergieën heeft bepaalde oorzaken.
→ Noem twee oorzaken die Knippels vermeldt in de alinea's 3 en 4.
Gebruik per oorzaak maximaal 5 woorden.

- 1p ● 17 Waardoor komen voedselallergieën voornamelijk in de Westerse wereld (Europa en Amerika) voor?
In de Westerse wereld
- A bestaat meer variatie in het eten.
 - B leeft men erg schoon en hygiënisch.
 - C probeert men veel nieuwe producten uit.
 - D wordt te eenzijdig gegeten.

- 1p ● 18 Welke van de onderstaande formuleringen geeft het beste aan wat het verband is tussen alinea 6 en 7?
- A Alinea 6 en 7 vormen samen een opsomming.
 - B Alinea 7 is een herhaling van alinea 6.
 - C Alinea 7 is een uitwerking van alinea 6.
 - D Alinea 7 is een voorbeeld bij alinea 6.

- 1p ● 19 Hoe kun je de inhoud van alinea 8 het beste weergeven?
Alinea 8 bevat
- A een advies.
 - B een nieuw gezichtspunt.
 - C een protest.
 - D een samenvatting.

1p ● 20 Wat is het doel van Geertje Dekker met deze tekst?

Zij wil de lezer

- A ertoe aanzetten bewuster met voedsel om te gaan.
- B informeren over het verschijnsel 'voedselallergie'.
- C overtuigen van het gevaar van voedselallergie.
- D waarschuwen voor nieuwe producten.

SCHRIJFOPDRACHTEN RIJK EN ARM

Verplaats je in de volgende situatie en bedenk daarbij dat je telkens je eigen naam en/of adres en/of woonplaats moet invullen, als er in een opdracht 'je', 'jij' of 'jou(w)' staat.

Jouw klas heeft zes weken aan een project 'Rijk en arm' gewerkt tijdens de lessen maatschappijleer. Jullie hebben je beziggehouden met thema's als 'honger en overvloed', 'hulpprogramma's in de Derde Wereld' en 'delen en geven'. Het project moet afgesloten worden met een activiteit die door de klas georganiseerd wordt. Het is de bedoeling dat deze activiteit iets oplevert voor de Derde Wereld.

Jullie zijn aan het nadenken over een plan, als het volgende krantenartikeltje je aandacht trekt:

Zoetermeer op de fiets

Van een van onze verslaggevers

Zoetermeer – Inwoners van Zoetermeer zullen massaal deze maand hun auto's in het weekend laten staan. Zij doen dit in het kader van de 'Ga-eens-fietsen-week', een initiatief van de gemeente Zoetermeer die hiermee het autoprobleem op een opvallende manier onder de aandacht wil brengen.

De gemeente stuurde al haar inwoners een brief met daarin het verzoek om 4 weken lang de auto

in het weekend te laten staan. Meer dan de helft van de inwoners heeft positief gereageerd op dit verzoek. Deelnemers krijgen een fietstas als ze deelnemen aan de fietsweekenden. De milieubewuste actie van de gemeente moet uiteindelijk leiden tot een bewuster gebruik van de auto. Men hoopt te bereiken dat de inwoners zullen ontdekken hoe fijn het is om te fietsen.

Je legt je klasgenoten het plan voor om een week lang iedereen op de fiets naar school te krijgen. Alle deelnemers moeten zich laten sponsoren door ten minste twee mensen van thuis of uit hun omgeving. De opbrengst van deze fietsweek moet dan besteed worden aan een goed doel in Afrika.

Je klasgenoten zijn direct enthousiast.

Om te beginnen lijkt het jullie verstandig een brief te schrijven aan de directie van de school, waarin jullie:

- toestemming vragen om de fietsweek te organiseren
- vertellen wat de aanleiding is voor jullie idee
- uitleggen met welk doel jullie een fietsweek voor de school willen organiseren
- uiteenzetten wat het idee inhoudt
- voorstellen wanneer jullie de fietsweek willen organiseren
- uitleggen hoe jullie leerlingen en personeel op de hoogte willen stellen
- twee argumenten noemen waarom de fietsweek een succes zal worden.

Let op: de laatste opdrachten van dit examen staan op de volgende pagina.

12p ○ 21 **Brief**

- Schrijf **in de uitwerkbijlage** de brief naar de directie namens je klas. Je schrijft de brief vanaf je huisadres. Gebruik voor de geadresseerde de volgende adresgegevens:
Naam van je school
Postbus 33400
4888 EE Plaats van je school

Twee weken later hebben jullie een positief antwoord ontvangen van de directie. De fietsweek kan doorgaan. Dat betekent dat jullie leerlingen, directieleden, docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten gaan informeren over jullie plan. Dit gaan jullie doen door middel van affiches die overal in de school worden opgehangen. Bij die affiches willen jullie deelnameformulieren leggen. Iedereen die wil meedoen, moet vóór de herfstvakantie een ingevuld formulier inleveren bij de administratie. Op het formulier moeten de voorletter(s) en de achternaam ingevuld worden, de klas of de functie op de school, de reden waarom iemand wil meedoen, de namen van de sponsors, de sponsorbedragen en het vervoermiddel waarmee de deelnemer gewoonlijk naar school komt. Je geeft het formulier een passende titel.

6p ○ 22 **Deelnameformulier**

- Maak het deelnameformulier **in de uitwerkbijlage**. Zorg voor voldoende ruimte om te antwoorden.